

Felkészítő a középszintű érettségi vizsgára

RAJZ ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA

tantárgyból
a **11.** évfolyam számára
Évi óraszám: 1 · 36 óra = 36 óra

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
Képzőművészet, kifejezés 6 óra	Vizuális nyelv A formanyelv, a formaadási módok felismerése és alkalmazása az alkotó és befogadó tevékenységekben. Elemzésük a művészeti ágakban, műfajokban: népművészetben, építészetben, képzőművészetben, tárgyakban, a tudományos és köznap /reklám/ információkban. Alkotás Aktuális, egyéni vagy közösségi problémák, gondolatok, témák személyes hangú megjelenítése ábrázolási újításokat is megengedő, asszociációkra épülő alkotásokban.
	Befogadás Művészeti ágak szerinti problémaközpontú műelemzés korba, kultúrába ágyazva. A műfajnak és a témának megfelelő értelmezési szempontok (stílustörténeti, kultúrtörténeti, ikonográfiai). Az építészet, a szobrászat és a festészet funkciója, társadalmi és természeti meghatározottsága. Az építészeti és szobrászati korstílusok hatásrendszere. Szobrászati formanyelv, stílusok (kulturális, társadalmi, történeti meghatározottság). A festészet kifejezőeszközei, hatásrendszere. <i>Képgrafika</i> fogalma, funkciója, stílusa, témái, formanyelve, technikái. Színtani ismeretek I. Színrendszerek. A színek tulajdonságai
4 óra	Elérhető művészeti gyűjtemény anyagának megismerése.
Művészettörténeti összefoglalás 8 óra	Az európai és az Európán kívüli kultúrkörök, korstílusok áttekintése a műfajok, a kor és a stílus összefüggésében. Az őskor, az ókori kultúrák, a román, a gótika, a reneszánsz és a barokk korstílus A vizuális közlés eszközeinek (pont, vonal, sík, felület, tónus, szín, kompozíció) és a térábrázolási módok felismerése és használata az elemzés során. A színharmóniák, szíkontrasztok (fény-árnyék, hideg-meleg, komplementer, szimultán, magábanvaló, mennyiségi, minőségi) felismerése.

<p>Vizuális kommunikáció</p> <p>11 óra</p>	<p>Vizuális nyelv A formaadás módjai a tanulást szolgáló, a tudományos, a köznapi információkban, a tájékoztatásban, a reklámban.</p> <p>Alkotás Választott témájú <i>Alkalmazott grafikai tervezés</i> kép és szöveg felhasználásával. Néhány betűtípus alkalmazása. (pl. <i>tudományos illusztráció, vagy Ex libris, meghívó, névjegy</i>).grafikai terv (pl. <i>bélyeg, naptár, könyvborító, CD borító, iskolaújság</i>) készítése. Az alkotó folyamat lépéseinek összegyűjtése munkanaplóban (alapgondolat, tájékozódás - gyűjtés, vázlatok, tervek).</p> <p>Természettanulmányok, látvány- és modellértelmezések: forma, szerkezet, anyag és funkció szerinti tanulmány és analízis. Keletkezést, működést, változást kifejező, magyarázó képsorok, folyamatábrák készítése.</p> <p>Tértanulmányok, téri rend, összetettebb térvizonyok tapasztalati távlattani és szerkesztett perspektivikus ábrázolása.</p>
	<p>Befogadás Ábrázolási konvenciók köznapi és tudományos megjelenési formái. A tervező grafika üzenethordozó és tájékoztató funkciója, közlő és felhívó jellege.</p>
<p>Tárgy - és környezetkultúra</p> <p>5 óra</p> <p>Technikák</p> <p>2 óra</p>	<p>Vizuális nyelv A formanyelv, a formaadás, a funkció és a jelentés összefüggései a téralakításban.</p> <p>Alkotás Tér és formatervezési, berendezési probléma (pl. <i>tér, térrészlet , illetve berendezési tárgy</i>) felvetése, meghatározása, tájékozódás, ötletek. Valós szükségleten alapuló tárgy tervezése (pl. <i>ékszer, öltözködés kiegészítő, hangszer, gépezet</i>). A tervezési folyamat dokumentálása munkanaplóban (feladatmeghatározás, tájékozódás - gyűjtéssel, ötletekkel - , látszati és műszaki jellegű rajzok, szín és anyagminta).</p> <p>Befogadás A funkció és forma, a jelentés, a lépték, az anyag, a szerkezet, az elkészítés módjának ismerete a tárgyak megítélésében.</p> <p>Népművészet A magyar népművészet áttekintése (népi építkezés, eszközök, bútorkészítés, fafaragás, fazekasság, szóttas, hímzés, népviselet). Elérhető helytörténeti, néprajzi gyűjtemény.</p> <p>Alkotás Ceruza, vízfesték, tempera, s egy sokszorosító grafikai technika alkalmazása, valamint montázs, kollázs készítése. Egy technikai képkalkoló eszköz (pl. <i>fotó, fénymásoló, számítógép</i>) alkalmazása.</p> <p>Befogadás Egyedi grafikai (ceruza, szén, tus, kréta, gouache), sokszorosító grafikai (magas, mély, síknyomású), festészeti technikák táblaképfestészet (tempera, olaj) és monumentális festészeti (freskó, pannó, mozaik, üvegtábla), vegyes (kollázs, montázs) technikák, valamint szobrászati anyag és technika (agyag, gipsz, fa, kő, fém; mintázás, öntés, faragás) lényegének ismerete.</p>

Felkészítő a középszintű érettségi vizsgára

RAJZ ÉS VIZUÁLIS KULTÚRA

tantárgyból
a **12.** évfolyam számára
Évi óraszám: 1 x 32 óra = 32 óra

Témakörök	Tartalmak, tevékenységek
<p>Képzőművészet, kifejezés</p> <p>5 óra</p>	<p>Vizuális nyelv A vizuális minőségek (tónus/szín; alak/forma; textúra/faktúra/struktúra) ismerete és megkülönböztetése. A látványértelmezésben szerepet játszó tényezők (nézőpont, arányok) ismerete és alkalmazása.</p> <p>Alkotás A vizuális közlés eszközeinek (pont, vonal, sík, felület, tónus, szín, kompozíció) felismerése és használata az elemzés során. Térábrázolási módok felismerése. Ábrázolási konvekciók. A funkció és jelentés kapcsolata a téralakításban.</p>
	<p>Befogadás A művészeti ágak (képzőművészet, építészet, iparművészet) legfontosabb jellemzőinek ismerete. A képzőművészeti műfajok ismerete. Szintani ismeretek II. A színek viselkedése. A színek alkalmazása. Szín és funkció Kompozíciós elemek az építészetben. Kompozíciós elemek a plasztikában és a festészetben. Tér és mozgás a kompozícióban. Anyagszerűség, felülethatás, fény-és árnyékhatás a kompozícióban.</p>
<p>2 óra</p>	<p>Közeli képtár, művészeti gyűjtemény anyagának megtekintése, valamint időszaki kiállítások látogatása. Kortárs műfajok a képzőművészetben (pl. environment, térinstalláció, happening, land art...stb)</p>
<p>Művészettörténeti összefoglalás</p> <p>8 óra</p>	<p>Művészettörténeti korszakok, stíluskorszakok és művészetföldrajzi területek. A legfontosabb alkotások és alkotók ismerete, felismerése és stílusmeghatározása. A műelemző módszerek (stílustörténeti, forma-funkció, forma-tartalom, összehasonlító ikonográfia) ismerete és használata az elemzés során. A műalkotás létrehozásában szereplő tényezők (kulturális környezet, megrendelői igény, technikai feltételek, alkotói beállítottság) ismerete. A 19., a 20. és a 21. század művészeti tendenciáinak, irányzatainak ismerete. /klasszicizmus,romantika, realizmus, impresszionizmus, posztimpresszionizmus, historizmus,szecesszió, szimbolizmus, fauvizmus, expresszionizmus, futurizmus, kubizmus, dadaizmus, szürrealizmus, absztrakt irányzatok, pop art, konceptuális művészet, transz-avantgard/posztmodern/</p>
<p>Vizuális kommunikáció</p>	<p>Vizuális nyelv A formaadás módjai a tanulást szolgáló, a tudományos, a köznapi információkban, a tájékoztatásban, a reklámban. A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete.</p>

<p>10 óra</p>	<p>A fotó és a mozgóképművészet műtípusainak ismerete. Fotóelemzés megadott szempontok szerint. A fotó legfontosabb műtípusainak (emlékfotó, szociófotó, sajtófotó, művészfotó) ismerete. A mozgóképi kifejezés legfontosabb eszközeinek (montázs, kameramozgás, képkivágás, nézőpont, világítás, hang- és képkapcsolat) ismerete. A fotó képzőművészeti felhasználásának ismerete. A film műtípusainak ismerete (ismeretterjesztő, dokumentum-játékfilm, kísérleti film, reklám). Álló- és mozgóképi reklámanyag képi hatásának elemzése. Alkotás Ábrázoló jellegű rajz készítése során a látvány formáját meghatározó főbb, a felismerhetőséget biztosító jegyek megfigyelése és helyes visszaadása (befoglaló forma, körvonal). Szerkezet, felépítés, működés Egyszerű tárgyak formakapcsolatait bemutató rajz készítése (pl. szabásrajz, szerkezeti vázlat). Folyamat, történet bemutatása értelmezhető képsorokban (pl. képregény). Rövid mozgóképi közlés, kifejezés megtervezése (pl. képes forgatókönyv). - Kép és szöveg Adott kép(ek) és szövegrészek egymáshoz viszonyított, a célnak megfelelő elrendezése adott képmezőben, hagyományos technikával vagy számítógéppel. Adott tartalomnak leginkább megfelelő betűtípus és kompozíció kiválasztása. Tértanulmányok, téri rend, összetettebb térviszonyok tapasztalati távlati és szerkesztett perspektivikus ábrázolása. A legjellegzetesebb térábrázolási konvenciók felismerése és lényegének ismerete. A térmélység-megjelenítés különböző módjainak ismerete.</p>
<p>Tárgy - és környezetkultúra</p>	<p>Befogadás Ábrázolási konvenciók köznapi és tudományos megjelenési formái. A tervező grafika üzenethordozó és tájékoztató funkciója, közlő és felhívó jellege.</p>
<p>5 óra</p> <p>Technikák</p> <p>2 óra</p>	<p>Vizuális nyelv A formanyelv, a formaadás, a funkció és a jelentés összefüggései a téralakításban. Alkotás Tér és formatervezési, berendezési probléma (pl. tér, térrészlet, illetve berendezési tárgy) felvetése, meghatározása, tájékozódás, ötletek. Valós szükségleten alapuló tárgya tervezése (pl. ékszer, öltözködés kiegészítő, hangszer, gépezet). A tervezési folyamat dokumentálása munkanaplóban (feladatmeghatározás, tájékozódás - gyűjtéssel, ötletekkel - , látszati és műszaki jellegű rajzok, szín és anyagminta). Befogadás A különböző művészeti korokból és kultúrákból származó tárgyak, objektumok stílusjegyeinek ismerete, ezek alapján történő besorolása, funkció- és formaelemzése. Népművészet A magyar népművészet áttekintése (népi építkezés, eszközök, bútorkészítés, fafaragás, fazekasság, szőttés, hímzés, népviselet). Elérhető helytörténeti, néprajzi gyűjtemény. Alkotás Ceruza, vízfesték, tempera, s egy sokszorosító grafikai technika alkalmazása, valamint montázs, kollázs készítése. Egy technikai képpalkotó eszköz (pl. fotó, fénymásoló, számítógép) alkalmazása.</p>